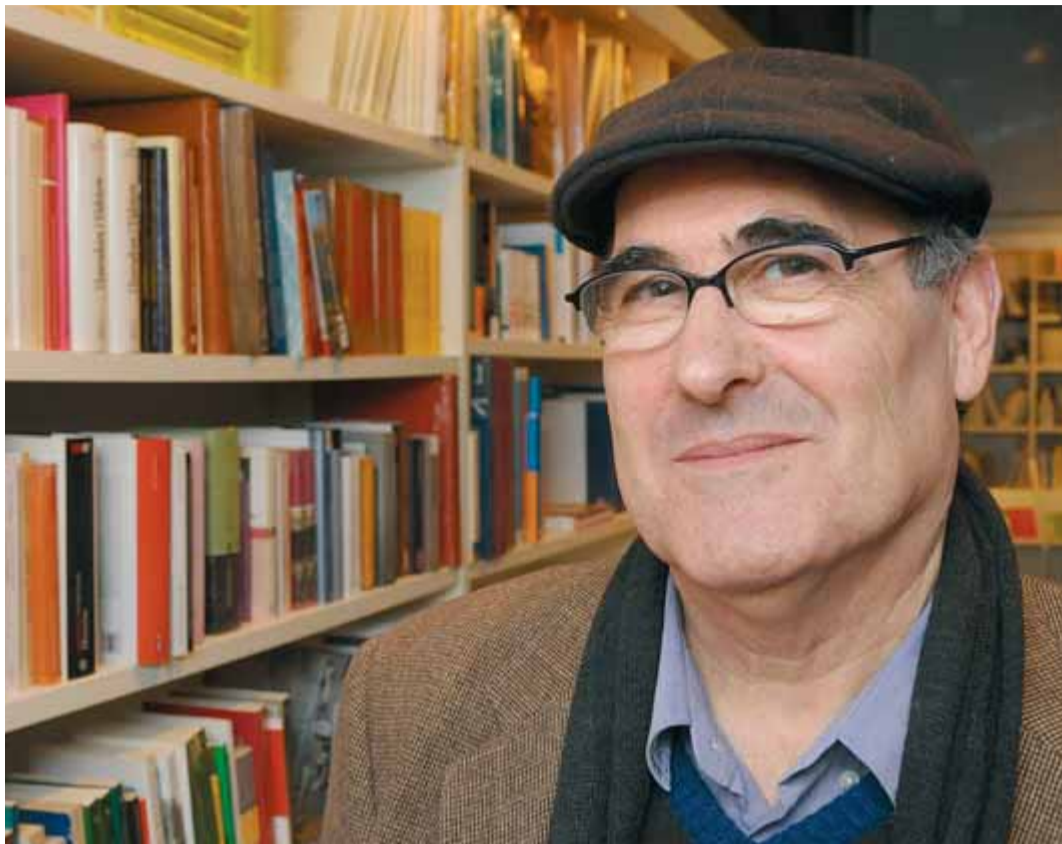

Octavi Monsonís
ha publicat una obra
d'una gran riquesa
lingüística
JOSÉ GARCIA POVEDA

conec de res ni dec cap favor a l'editorial que s'hi arrisca. Perquè és un risc, aquesta novel·la. Per començar, entra en competència directa amb els narradors valencians que fan de la capital del Túria l'escenari de les ficcions amb què ens recorden que aquella ciutat, com la Ciutat Comtal, no pot abandonar-se al menyspreu de qui fins i tot gosa anomenar-les d'aquestes maneres.

Són narradors –i poetes– que agafen la realitat que els envolta per fer-ne literatura i exportar-la allí on hi ha lectors –pocs per mantenir-se en l'ofici–, que no és sinó Barcelona i la seva zona d'influència. I en aquests verals, amb una mostra ja sembla que n'hi hagi d'haver prou per cobrir la quota d'exotisme o de mala consciència. A més a més, la veu narrativa d'aquesta novel·la trenca esquemes sense estridències. A vegades s'adreça al lector, a vegades als personatges, i, fins i tot, arriba a avançar esdeveniments que els protagonistes ni imaginem. I aclarim-ho, ho fa seguint els nostres clàssics, que no pas per abandonats deixen de tenir escola, com es veu.

El lector perspicaç ja haurà endevinat que entre aquests, els narradors valencians medievals i el cronista de Peralada posats al dia. Encara més: Monsonís, seguint aquells mestratges, no té manies tampoc a l'hora de prendre la llengua com un element viu i descriptiu i, a pesar d'algunes, poques, decisions discutibles (les comes en alguns hipèrbats, per exemple), com qualsevol bon escriptor, no fa escarafalls ni al nou ni al vell –quin gust, llegir pronominalitzacions ben fetes!– i l'ajusta al registre que li cal, tant per descriure la burgesia de la indústria i la fatxenderia especuladora valenciana com els fenòmens que porten a un dels seus membres a perdre la memòria i a convertir-se en un d'aquests captaires –els sense sostre, que dirien els cosmopolites provincians– que sobreviu amb les mateixes armes del negoci brut i rude enmig de la jungla dels contenidors dels miserables. *

El contenidor dels miserables

Cada cop tinc més clar que la salvació ens vindrà de València; entenguim-ne, de la resistència del català que es parla en qualsevol espai lingüístic que podria anomenar perifèric si ningú no s'ho prengué a la valenta. Perquè passa que la metròpoli i les seves zones immediates han deixat de viure en el país i el tenen com la vitrina d'un museu etnològic. Tenim mala peça al teler quan la cultura i la llengua que la susten-

ta s'urbanitza tant que cau en l'especulació de l'amuntegament majoritari. D'aquí que l'única salvació possible hagi de provenir d'aquells qui estan bregats en la resistència.

Tot plegat ve a tomb de la grata novel·la d'Octavi Monsonís, que ja recomano d'entrada per estalviar a l'àgil lector de ressenyes el cop d'ull a les darreres ratlles. Llegeixin *Carrer de pas*, i ja me'n tornaran contesta. I que quedi clar que al senyor Monsonís no el

CARRER DE PAS
Octavi Monsonís

Editorial:
Edicions de 1984
Barcelona, 2013
Pàgines: 224
Preu: 16 euros

NOVEL·LA FERRAN AISA

Una història des dels marges humans

Albert Chillón (Barcelona, 1960) és professor de teoria de la comunicació a la UAB i un reconegut estudiós de la relació de la literatura i el periodisme, amb assaigs com *Literatura i periodisme* (1993) i *Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas* (1999-2013).

A la seva primera novel·la, *El horizonte ayer*, s'immergeix en un món que viu dins de la memòria i el desenvolupa a través de cinc-centes pàgines. És tracta d'una novel·la riu, que va dels anys trenta fins als nostres dies. Un soliloqui d'una mare i el seu fill, diàleg de dues veus absents, que, cadascuna per la seva banda, tracen el recorregut de les seves vides per reconstruir la memòria personal i col·lectiva.

La veu de Júlia ens parla de la infància en un poble castellà, l'anada a servir a Madrid, on hi viurà la guerra, la gris postguerra i el pas misteriós per París. Júlia s'instal·la definitivament al carrer Bambú de Cornellà, on viurà amb la seva mare i el seu fill. El temps passa inexorablement i un dia mor l'àvia i Júlia queda sola enmig dels seus records, però sap que un dia tornarà el seu fill d'Austràlia i ella ja no hi serà per abraçar-lo.

Manuel, efectivament, torna a la seva ciutat per vetllar la mare morta. Manuel, com Júlia, cerca

EL HORIZONTE AYER
Albert Chillón

Editorial:
Lucas de Gálibo
Barcelona, 2013
Pàgines: 510
Preu: 20 euros

en el passat les respostes que no troba en el present. En un món tancat sense demà, l'únic horitzó viu és l'ahir. Ell també té el seu món infantil i juvenil a espais com el carrer Bambú, la imatge del pare que no ha conegut, la platja de Castelldefels, la lluita per l'amnistia...

Capítol a capítol Manuel va desfent la seva història lligada al desencís de la Transició. Mare i fill mantenen un diàleg creuat de memòries generacionals. En definitiva, *El horizonte ayer* és una bona novel·la, entre la memòria i la ficció. *